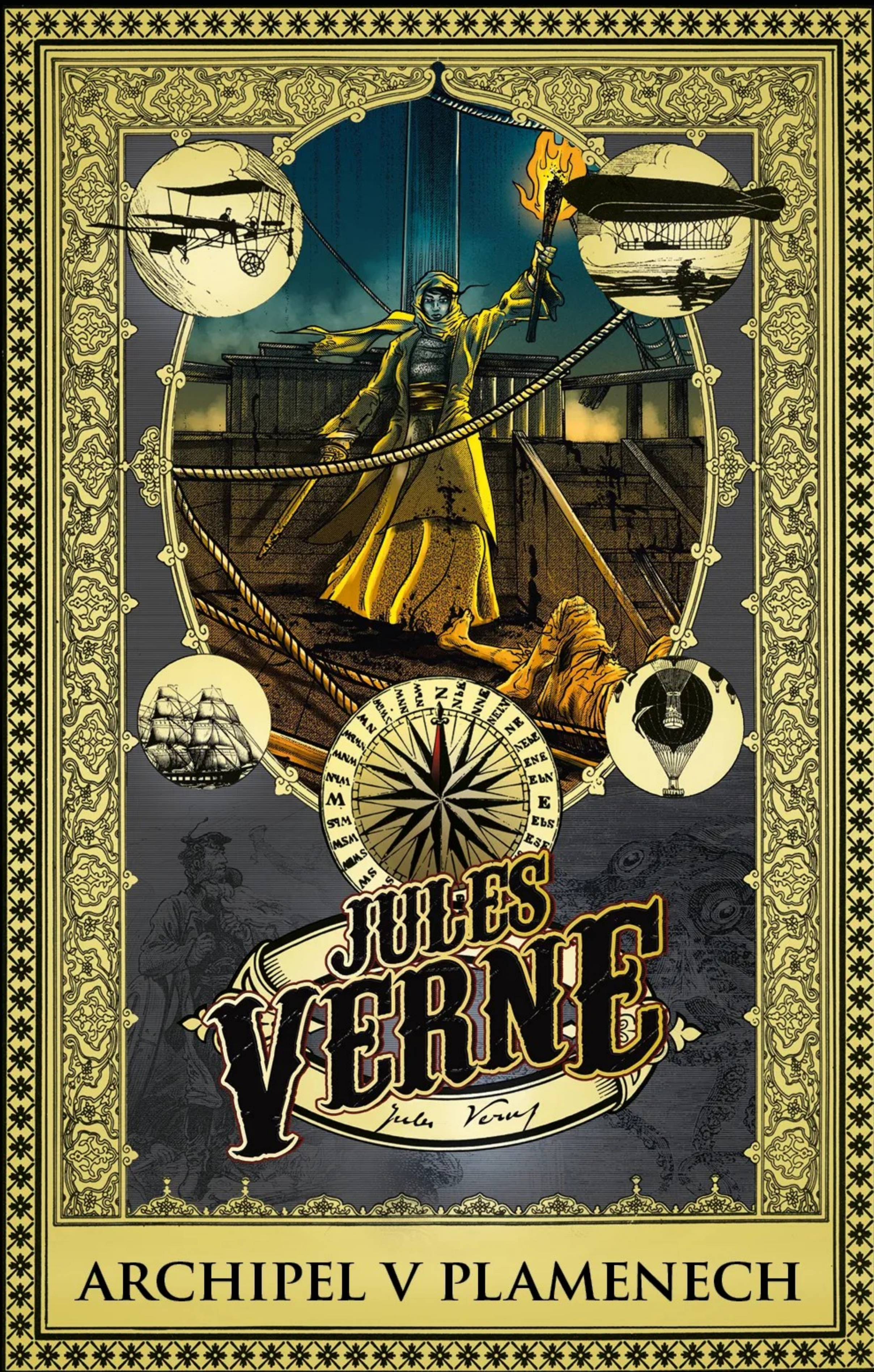

ARCHIPEL V PLAMENECH

Jules Verne

ARCHIPEL V PLAMENECH

PODIVUHODNÁ PUTOVÁNÍ
SVAZEK 26

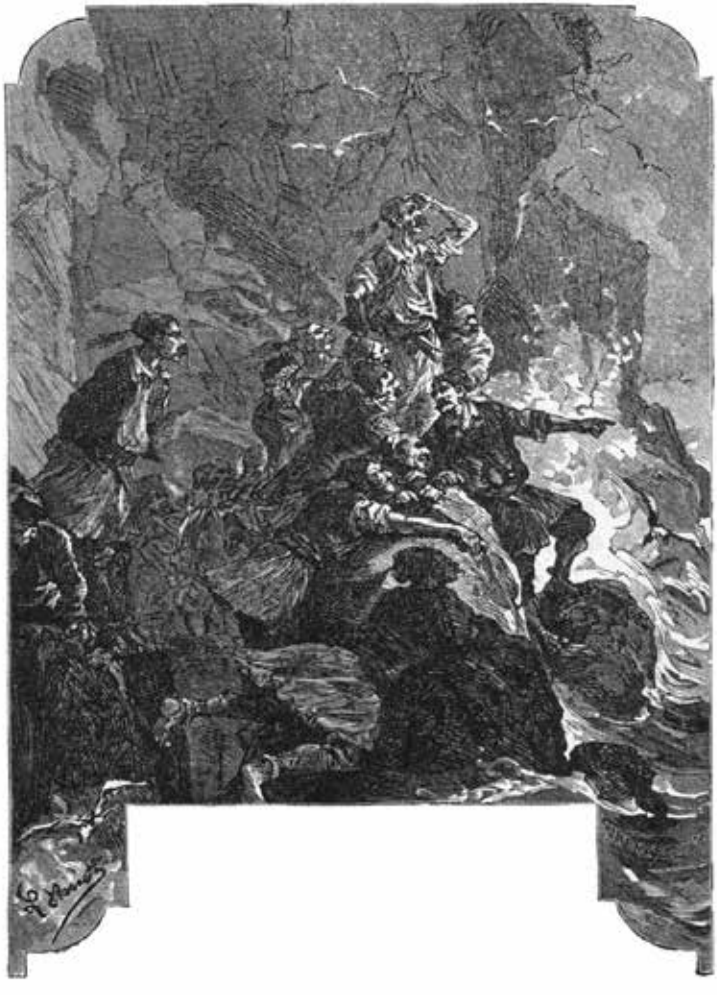

Jules Verne

ARCHIPEL V PLAMENECH

EDICE PODIVUHODNÁ PUTOVÁNÍ

1. Pět neděl v baloně (2014)
2. Dobrodružství kapitána Hatterase (2021)
3. Do středu Země (2015)
4. Ze Země na Měsíc (2016)
5. Děti kapitána Granta (2018)
6. Dvacet tisíc mil pod mořem (2015)
7. Okolo Měsíce (2024)
8. Plující město (2022)
9. Dobrodružství tří Rusů a tří Angličanů v jižní Africe (2020)
10. Země kožešin (2023)
11. Cesta kolem světa za 80 dní (2015)
12. Tajuplný ostrov (2018)
13. Chancellor (2024)
14. Michail Strogov (2021)
15. Na kometě (2016)
16. Černé Indie (2016)
17. Patnáctiletý kapitán (2017)
18. Ocelové město (2015)
19. O život (2020)
20. Zemí šelem (2021)
21. Tajemství pralesa (2022)
22. Dva Robinsoni (2023)
23. Zelený paprsek (2024)
24. Tvrdohlavý Turek (2023)
25. Hvězda Jihu (2016)
26. Archipel v plamenech
27. Matyáš Sandorf (2018)
28. Los č. 9672 (2024)
29. Robur Dobyvatel (2017)
30. Sever proti Jihu (2019)
31. Cesta do Francie (2024)
32. Dva roky prázdnin (2015)
33. Bezejmenná rodina (2018)
34. Zmatek nad zmatek (2016)
35. Oceánem na kře ledové (2019)
36. V pustinách australských
37. Tajemný hrad v Karpatech (2015)
38. Claudius Bombarnak (2017)
39. Malý Dobráček
40. Dobrodružná závěť (2024)
41. Plovoucí ostrov (2018)
42. Vynález zkázy (2015)
43. Milionář na cestách (2022)
44. Ledová sfinga (2022)
45. Na vlnách Orinoka (2018)
46. Hra o dědictví
47. Druhá vlast
48. Ves ve vzduchu (2024)
49. Příběhy Jeana-Marie Cabidoulina
50. Bratři Kipové (2022)
51. Cestovní stipendia
52. Drama v Livonsku (2021)
53. Pán světa
54. Zatopená Sahara (2024)
55. Maják na konci světa (2020)
56. Zlatá sopka (2020)
57 .Trampoty páně Thompsonovy
58. Honba za meteorem (2016)
59. Lodivod dunajský (2022)
60. Trosečníci z lodi Jonathan (2020)
61. Tajemství Wilhelma Storitze (2021)
62. Podivuhodná dobrodružství výpravy Barsakovy (2020)

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována bez písemného souhlasu nakladatele.

Překlad: Vítězslav Unzeitig, Petr Dorňák
Ilustrace: Léon Benett
Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2025
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2025

ISBN 978-80-277-7497-5

I. KAPITOLA

Loď na širém moři

18. října 1827 k páté hodině odpolední se snažila malá levantská loď, zachycující vítr, ještě než nastane noc, dorazit do přístavu Vityla u vjezdu do Koronského zálivu.

Tento přístav, bývalý Homérův Oitylos, leží v jednom ze tří hlubokých zářezů, které tvoří v Jónském a Egejském moři platanový list, k němuž bylo správně přirovnáno jižní Řecko. Na tomto listě se rozkládá starý Peloponés, Morea moderního zeměpisu. První z těchto zářezů na západě je Koronský záliv, ležící mezi Messenií a Magnem; druhý je Maratónský záliv, který široce rve břeh drsné Lakonie; třetí je Nauplijský záliv, jehož vody dělí Lakonii od Argolidy.

K prvnímu z těchto tří zálivů náleží přístav Vitylo. Leží na okraji východního břehu a zabírá první přímořské svahy Taygetu, jehož horopisné pokračování tvoří kostru území Magna. Jeho bezpečné hloubky, poloha jeho průchodů, výšiny, které jej chrání, z něho činí jeden z nejlepších útulků na pobřeží, bičovaném neustále všemi větry středozemských moří.

Loď, plující co nejúporněji proti dost svěžímu severozápadnímu větru, nemohla být z vitylských nábřeží vidět. Dělila ji od nich ještě vzdálenost šesti až sedmi mil. Ačkoliv byla obloha velmi jasná, sotva byl okraj jejích nejvyšších plachet patrný na světlém pozadí nejzazšího obzoru.

Ale co nebylo vidět zdola, bylo vidět shora, totiž z vrcholu výšin, ovládajících město. Vitylo je zbudováno amfiteatrálně na srázných skalách, které hájí starobylá akropole Kelafa. Nad ní se tyčí několik starých, zřícených věží pozdějšího původu než proslulé trosky Serapidova chrámu, jehož sloupy a hlavice jónského slohu dosud zdobí vitylský chrám. Blízko těchto věží se zvedají také dvě nebo tři malé, málo navštěvované kaple, spravované mnichy.

Zde je nutné se zmínit o slovu „spravované“ a o titulu „mnich“, přikládaném kaluděrům na messenském pobřeží. Jeden z nich, který právě vyšel ze své kaple, bude moci být posuzován podle přírody.

V té době bylo náboženství v Řecku ještě zvláštní směsí pohanských legend a křesťanských nauk. Četní věřící pohlíželi na starověké bohyně jako na světice nového náboženství. I nyní, jak poznamenává Henry Belle, „slučují polobohy se svatými, šotky očarovaných údolíček s rajskými anděly, vzývajíce také sirény a panagijské furie“. Odtud pocházejí jisté podivné praktiky, anomálie, vzbuzující úsměv, a duchovní jsou občas silně na rozpacích, jak rozmotat tento málo pravověrný chaos.

Zvláště v první čtvrtině minulého století, v době, v níž se odehrává tato historie, byli duchovní na helénském poloostrově ještě větší ignoranti a mniši bezstarostní, naivní, důvěrní, „hodné děti“, zdáli se velmi málo schopní k řízení přirozeně pověrčivého lidu.

A kdyby kaluděrové bývali pouhými ignoranty! V některých částech Řecka, zvláště v divokých krajinách Magna, byli žebráky z přirozenosti i z potřeby, velicí lovci drachem, které jim někdy hodili milosrdní pocestní, nemajíce jiné zaměstnání, než dávat věřícím líbat nějaký podvržený světcův obraz nebo udržovat světlo v lampě ve výklenku s nějakou světicí, zoufajíce si nad malým výnosem desátků, zpovědí, pohřbů a křtů, neostýchají

se chudáci, rekrutovaní ostatně z nejnižších tříd, provozovat řemeslo zvědů – a jakých zvědů! – pro obyvatele pobřeží.

Vitylští námořníci, povalující se v přístavu po způsobu lazzaronů, kteří potřebují celé hodiny odpočinku po několikaminutové práci, se tedy zvedli, když spatřili, že jeden z jejich kaluděrů rychle sestupuje k osadě a mává rukama.

Byl to muž mezi padesáti až pětapadesáti lety, nejen otylý, ale tlustý tou tloušťkou, kterou působí zahálka. Jeho lstivá tvář mohla vzbudit jen málo důvěry.

„Eh, co se děje, otče, co se děje?“ zvolal jeden z námořníků a běžel k němu.

Vitylan mluvil oním nosovým přízvukem, který svádí k domněnce, že Nason byl jedním z předků Helénů, a oním maniotským nářečím, v němž se mísí řečtina, turečtina, italština a albánština, jako by pocházelo z dob babylonské věže.

„Obsadili snad Ibrahimovi vojáci taygetské výšiny?“ zeptal se jiný námořník s bezstarostným posunkem, svědčícím o jeho velmi malém vlastenectví.

„Leda by to byli Francouzi, do kterých nám nic není!“ odpověděl první.

„Jsou si rovni,“ poznamenal druhý.

A tato odpověď svědčila o tom, že zápas, který právě dosáhl největší zuřivosti, jen málo zajímá tyto obyvatele nejzazšího Peloponésu, velmi se lišící od severních Maniotů, kteří se tak skvěle vyznamenali za války o nezávislost.

Jenže tlustý kaluděr nemohl odpovědět jednomu ani druhému. Zadýchal se, sestupuje po srázných svazích. Jeho astmatická prsa těžce oddychovala. Chtěl mluvit a nedařilo se mu to. Jeden z jeho helladských předků, voják od Maratónu, než padl mrtev, mohl alespoň ohlásit Miltiadovo vítězství. Nešlo však už o Miltiada ani o válku Athéňanů s Peršany. Tito divocí obyvatelé nejzazšího konce Magna jen tak tak že byli Řeky.

„Eh, mluv přece, otče, mluv přece!“ zvolal starý námořník, jménem Gozzo, netrpělivější než ostatní, jako by tušil, co mnich přichází ohlásit.

Tomu se konečně podařilo opět nabrat dech. Pak vztáhl ruku k obzoru.

„Loď na dohled!“ řekl.

A po těch slovech se všichni povaleči vztyčili, tleskali rukama, rozběhli se ke skalisku, ovládajícímu přístav. Odtamtud mohl jejich zrak přehlédnout větší část moře.

Cizinec by si mohl myslet, že toto vzrušení bylo způsobeno zájmem, který přirozeně působí každá loď, připlouvající ze širého moře, na námořníky, dychtivé událostí, které se dějí na moři. Nebylo tomu tak, naopak, mohla-li nějaká zajímavá otázka vzrušit tyto tuzemce, pak to bylo ze zcela zvláštního důvodu.

Skutečně, v době, co toto píšeme – ne v době, kdy se udála tahle historie – je Magno ještě svérázným krajem Řecka, které se stalo nezávislým královstvím z vůle evropských mocností, jež podepsaly drinopolský mír roku 1829. Maniové, nebo aspoň ti toho jména, žijící na těchto táhlých výběžcích mezi zálivy zůstali napůl barbary, kterým záleželo více na své volnosti než na volnosti své vlasti. Proto bylo za všech dob téměř nemožné tento nejzazší jazyk dolní Morey uvést do poslušnosti. Ani turečtí janičáři, ani řečtí četníci ho nemohli pokořit. Byli to rváči, podléhající jako Korsičané rodinné nenávisti, která může uhasnout jenom v krvi, rození dobrodruzi, a přece pohostinní, vrahové, vyžaduje-li krádež vraždy, nicméně se tito drsní horalé považují za přímé potomky Sparťanů; ale skrývajíce se v rozvětveném Taygetu, kde jsou tisíce malých citadel neboli „pyrgos“, téměř nepřístupných, hrají velmi rádi úlohu středověkých rytířů, jejichž feudální práva byla uplatňována nožem a karabáčem.

Nuže, jsou-li Maniové ještě dnes polodivocí, lze si snadno představit, jakými byli před 120 lety. Než hlídky parních lodí

omezily jejich loupeže na moři v první třetině minulého století, byli nejrozhodnějšími piráty, kterých se musely obávat obchodní lodě v celém Levantu.

A právě přístav Vitylo svou polohou na konci Peloponésu, mezi dvěma moři, svou blízkostí k ostrovu Cerigotto, drahému všem námořním lupičům, byl příznivě umístěn, aby se otvíral všem těm darebákům, kteří proplouvali archipelem a sousedními končinami Středozemního moře. Koncentrační místo obyvatel této části Magna mělo tehdy jméno země Kakovuni a Kakovuniové, sedící obkročmo na špici, kterou ukončuje mys Matapan, tam mohli pohodlně operovat. Na moři přepadali lodě. K pevnině je lákali nepravými signály. Všude jen drancovali a pálili. Ať bylo jejich mužstvo turecké, maltské, egyptské, dokonce i řecké, na tom jim nezáleželo: bylo nemilosrdně vražděno nebo prodáváno do otroctví na barbarském pobřeží. Obchod vázl, lodě pro pobřežní plavbu bylo možné spatřit jen zřídka v končinách Koronského či Maratónského zálivu, poblíž Ceriga nebo mysu Galla. Veřejné modlitby stoupaly k bohu bouří, aby sám překvapil nějakou loď veliké nosnosti a bohatého nákladu. A kaluděrové se neodříkali takových modliteb na větší prospěch svých věrných.

Nuže, už po několik týdnů se nedrancovalo. U břehů Magna nezakotvila ani jediná loď. Proto nastal hotový výbuch radosti, když mnich pronesl tato slova, přerývaná zádušivým oddechováním:

„Loď na dohled!“

Téměř hned poté se ozvaly temné zvuky simadru, jakéhosi dřevěného zvonce se železným srdcem, jehož se užívá v těch provinciích, kde Turci nedovolují užívat kovové zvony. Ale smutné zvuky postačily, aby shromáždily dychtivé obyvatelstvo, muže, ženy, děti, zuřivé a obávané psy – všichni byli stejně připravení drancovat a vraždit.

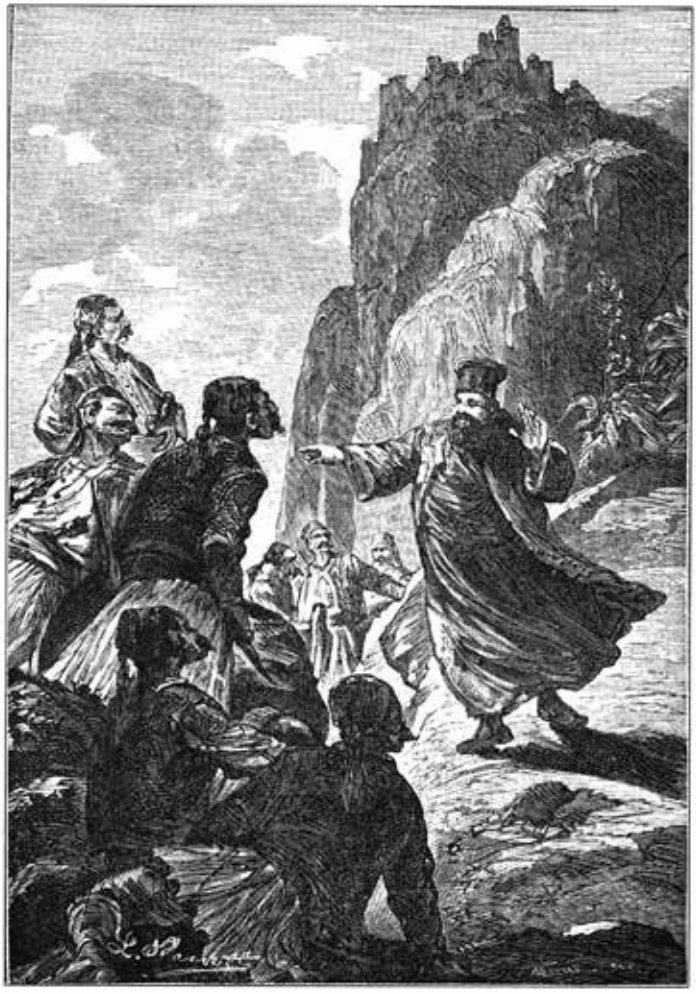

„Co se děje, otče, co se děje?“ zvolal jeden z námořníků…

Zatím se Vitylané, shromáždění na vysokém skalisku, s křikem hádali. Jaká je to loď, ohlášená kaluděrem?

Při severozápadním větru, který rostl, jak nadcházela noc, tato loď plula rychle. Bylo dokonce možné, že lavírováním minula mys Matapan. Podle jejího směru se zdálo, že připlouvá od Kréty. Její trup se začal ukazovat nad bílou stopou, kterou za sebou nechávala; ale souhrn jejích plachet tvořil hmotu ještě nejasnou pro lidský zrak. Bylo tedy nesnadné rozeznat, k jakému druhu náleží. Odtud pocházely různé názory, které si stále odporovaly.

„Je to šebek!“ pravil jeden z námořníků. „Vidím čtvercové plachty na jeho předním stěžni!“

„Ale ne,“ odpovídal jiný, „je to pinka! Podívejte na její zvednutou záď a vydutou přední stěnku!“

„Ať je to šebek, nebo pinka! Eh, kdo by mohl tvrdit, že to na takovou vzdálenost rozezná?“

„Není to spíše polakra se čtvercovými plachtami?“ poznamenal jiný námořník, který si utvořil dalekohled z rukou, napůl zavřených.

„Bůh nám pomoz!“ odpověděl starý Gozzo. „Ať je to polakra, šebek nebo pinka, všechny mají tři stěžně a lepší jsou tři stěžně než dva, má-li se zakotvit v našem kraji s dobrým nákladem kandijských vín nebo smyrenských látek.“

Po této soudné poznámce se pátralo ještě pozorněji. Loď se blížila a ponenáhlu rostla; ale právě proto, že plula co nejvíce po větru, nebylo možné ji z boku spatřit. Bylo tedy nesnadné říci, má-li dva nebo tři stěžně, to znamená, lze-li doufat, že její nosnost je značná, nebo ne.

„Eh, je zle a ďábel v tom vězí!“ řekl Gozzo a pronesl jednu z mnohojazyčných kleteb, jimiž zdůrazňoval všechny své věty. „Bude to jen feluka…“

„Anebo dokonce speronaro!“ zvolal kaluděr, zklamaný více než jeho ovečky.

Že výkřiky zklamání provázely tyto dvě poznámky, nebylo třeba podotýkat. Ale ať to byla jakákoliv loď, už bylo poznat, že neváží víc než sto až sto dvacet tun. Ovšem nezáleželo na tom, je-li její náklad veliký, nebo je-li jen bohatý. Jsou obyčejné feluky, dokonce i speronara, jejichž nákladem jsou vzácná vína, jemné oleje či cenné látky. V tom případě stojí za námahu je přepadnout a malé přičinění vynese mnoho! Nebylo tedy třeba dosud zoufat. Ostatně nejstarší členové bandy, v tom oboru velmi zběhlí, shledávali na lodi jisté elegantní držení, které mluvilo v její prospěch.

Zatím začínalo slunce mizet za obzorem na západní straně Jónského moře, ale říjnový soumrak udrží dost světla ještě po celou hodinu, takže loď bude moci být poznána, než přijde noc. Ostatně když obeplula mys Matapan, otočila se právě o dvě čtvrti, aby lépe vplula do zálivu, a objevila se zrakům pozorovatelů za nejlepších okolností.

Okamžik poté vyšlo z úst starého Gozza slovo: „Sakoleva“.

„Sakoleva?“ vykřikli jeho druhové a jejich zklamání se projevilo přívalem kleteb.

V tom ohledu však nebylo sporu, neboť omyl nebyl možný. Loď, která manévrovala v ústí Koronského zálivu, byla skutečně sakoleva. Ovšem Vitylští zbytečně spílali osudu. Nezřídka je na takové sakolevě nějaký vzácný náklad.

Sakoleva se nazývá levantská loď střední nosnosti, jejíž postřižení, to je prohnutí paluby, se mírně zvedá k zádi. Na třech stěžních nese plachty, upevněné na jedné straně k stěžni. Její hlavní stěžeň, velmi nakloněný vpřed a stojící uprostřed, nese latinskou plachtu, plachtu do bouře, košovou a volnou bramovou. Dvě příďové plachty na přídi, dvě špičaté plachty na dvou nestejných stěžních na zádi doplňují její plachtoví, které jí dodává zvláštní vzhled. Pestré zbarvení jejího trupu, elegance kýlu, rozmanitost stěžňoví, fantastické uspořádání plachet z ní

činí jednu z nejzajímavějších ukázek půvabných lodí, které po stech lavírují v těsných končinách archipelu. Nic není elegantnější než tato lehká loď, klesající a vztyčující se na vlnách, pokrývající se pěnou, klouzající bez obtíží, podobná obrovskému ptákovi, jehož křídla se dotýkají moře, světélkujícího v posledních slunečních paprscích.

Ačkoliv vítr hrozil vzrůst a obloha se pokryla „echillony“ – toto jméno dávají Levanťané jistým obláčkům na své obloze – neubírala sakoleva plachty. Dokonce si ponechala i volnou bramovou plachtu, kterou by méně odvážný námořník jistě svinul. Zřejmě měl kapitán v úmyslu zakotvit, nechtěje strávit noc na moři, v této chvíli už nepokojném a hrozícím, že se ještě víc rozvlní.

Nebylo-li však pro vitylské námořníky už ani nejmenší pochybnosti o tom, že sakoleva míří do zálivu, neustávali se v duchu tázat, míří-li do jejich přístavu.

„Eh,“ zvolal jeden z nich, „řeklo by se, že se snaží zdolat vítr, místo aby zakotvila!“

„Ďábel aby ji vzal do vleku!“ poznamenal jiný. „Copak se obrátí a vrátí se na širé moře?“

„Pluje snad do Koronu?“

„Anebo do Kalamaty?“

Obě tyto domněnky byly stejně přípustné. Koron je přístav na maniotském pobřeží, často navštěvovaný obchodními levantskými loděmi, a odtamtud se děje značný vývoz olejů z jižního Řecka. Rovněž tak tomu je u Kalamaty, ležící v pozadí zálivu, jejíž trhy oplývají rukodělnými výrobky, látkami a hrnčířským zbožím, které jí posílají různé státy západní Evropy. Bylo tedy možné, že sakoleva má náklad pro jeden z obou přístavů – což by silně zklamalo Vitylany, dychtivé loupeže a drancování.

Zatímco byla pozorována s tak napjatou bedlivostí, plula sakoleva dál. Brzy se ocitla naproti Vitylu. To byla chvíle, kdy se

mělo rozhodnout o jejím osudu. Popluje-li dál do hloubi zálivu, ztratí Gozzo a jeho druhové veškerou naději, že se jí zmocní. Skutečně, i kdyby se vrhli do svých nejrychlejších loděk, nebudou mít vyhlídky, že ji dostihnou – tak rychlá byla její plavba s hojným plachtovím, které nesla bez únavy.

„Připlouvá!“

Toto slovo pronesl starý námořník a jeho paže, opatřená hákovitou rukou, se vymrštila směrem k malé lodi jako hák pro přistání.

Gozzo se nemýlil. Kormidlo bylo otočené právě po větru a sakoleva zamířila k Vitylu. Zároveň byla svinuta její volná bramová plachta a druhá příďová; pak byla vytažena na svá ráhna košová plachta. Když byla takto podporována částí svých plachet, dala se loď kormidelníkem mnohem lépe ovládat.

Začínalo se stmívat. Sakoleva měla nejvyšší čas proplout vitylskými soutěskami. Tu a tam jsou v těch místech pod vodou skaliska, jimž je nutné se vyhnout, nechcete-li úplně upadnout do zkázy. Přece však nebyla ještě vytažena lodivodova vlajka na hlavní stěžeň malé lodi. Její kapitán tedy tato nebezpečná místa zajisté velmi dobře znal, protože se tam odvážil, nežádaje pomoci. Snad také nedůvěřoval – a to zcela právem – praktickým Vitylanům, kteří by ho bez rozpaků zavedli na nějakou mělčinu, kde už ztroskotala nejedna loď.

Ostatně v té době neozařoval pobřeží této části Magna žádný maják. Obyčejné přístavní světlo sloužilo k uvádění do těsného průlivu.

Zatím se sakoleva blížila. Brzy byla už jen půl míle od Vityla. Plula bez váhání k zemi. Bylo patrné, že ji vede obratná ruka.

To nemohlo všechny ty nedůvěřivce uspokojit. Záleželo jim na tom, aby loď, na niž číhají, najela na nějaké skalisko. V tom

ohledu se úskalí rádo stávalo jejich spojencem. Začalo práci a jim zbylo jenom ji dokončit. Napřed ztroskotání, pak vydrancování – takovým způsobem si vedli. To jim ušetřilo zápas ozbrojenou rukou, přímý útok, jehož oběťmi se někteří z nich mohli stát. Bývaly skutečně lodě, hájené statečným mužstvem, na něž nebylo možné beztrestně podniknout útok.

Gozzovi společníci tedy opustili své pozorovací stanoviště a sestoupili do přístavu, aniž zmeškali jediný okamžik. Skutečně, šlo o to, aby byl proveden manévr, známý všem plenitelům trosek, ať pocházejí ze západu, nebo z východu.

Nechat ztroskotat sakolevu v úzkých soutěskách průlivu tím, že se jí udá nepravý směr, nebylo za tmy nic snadnějšího, která, ačkoliv nebyla ještě hluboká, stačila, aby učinila jakékoliv manévrování nesnadné.

„K přístavnímu světlu!“ řekl prostě Gozzo, jehož byli jeho společníci zvyklí bez váhání poslouchat.

Starému námořníkovi porozuměli. Dvě minuty poté světlo náhle zhaslo – obyčejná lucerna, zavěšená na konci žerdi na malé hrázi.

Zároveň bylo toto světlo nahrazeno jiným světlem, které bylo umístěno nejdříve v témž směru, ale udávalo-li tamto, stojící na hrázi nehybně, námořníkovi pevný bod, toto, díky své pohyblivosti, jej mělo svést mimo průliv a vystavit jej nebezpečí, že najede na některé skalisko.

Světlo bylo skutečně ze svítilny a nelišilo se od přístavního světla; svítilna však byla připevněna k rohům kozy, která byla pomalu poháněna po prvních svazích břehu. Pohybovala se tedy se zvířetem a měla sakolevu svést k nesprávným pohybům.

Nebylo to poprvé, co Vitylané takto jednali. Jistě ne! A bylo dokonce řídkým případem, že se jim jejich zločinný podnik nezdařil.

Zatím vplula sakoleva do soutěsky. Svinula hlavní plachtu, a nesla už jen latinské plachty na zádi a příďovou plachtu. Toto omezené plachtoví jí mělo vystačit, aby doplula ke kotvišti.

Ke krajnímu překvapení pozorujících námořníků plula malá loď s neuvěřitelnou jistotou klikatým průlivem. Zdálo se, že se nijak nestará o pohyblivé světlo, nesené kozou. Ani za plného denního světla by nebyly její pohyby přesnější. Její kapitán byl už zajisté nejednou v okolí Vityla a znal je tak, že se tam mohl odvážit i za hluboké noci.

Toho odvážného námořníka bylo již možné vidět. Jeho silueta se jasně obrážela v tmách na přídi sakolevy. Byl zahalen do širokých řasů svého aba, jakéhosi vlněného pláště s kapucí přes hlavu. Skutečně, ve svém chování neměl tento kapitán nic ze skromných patronů pobřežních lodí, kteří, udělujíce rozkazy, popouštějí mezi prsty neustále růženec s hrubými zrnky, jaký nacházíme nejčastěji na mořích archipelu. Ne! Ten udílel jen tlumeným a klidným hlasem rozkazy kormidelníkovi, umístěnému na zádi lodi.

V té chvíli rázem zhasla svítilna, pohybující se po svazích břehu. Ale sakolevu, která pokračovala neochvějně ve své cestě, to neuvedlo do rozpaků. Na okamžik se dalo předpokládat, že narazí na nebezpečné skalisko pod hladinou asi uzel od přístavu a že ho ve tmě nespatří. Lehký pohyb kormidlem však postačil, aby byl změněn směr, a úskalí, na které div nenajeli, bylo těsně minuto.

Stejně obratně se zachoval kormidelník, když bylo nutné se vyhnout mělčině, která nechávala jen těsný průchod průlivem – mělčině, na níž už uvázla nejedna loď směřující do přístavu, ať už byl její lodivod spojencem Vitylanů, nebo ne.

Ti tedy už nemohli spoléhat na možnost ztroskotání, které by jim sakolevu vydalo bez boje. Za několik minut zakotví

v přístavu. Aby se jí zmocnili, bylo nutné se s jejím mužstvem ihned střetnout.

To bylo usneseno po předchozí rozmluvě těchto darebáků, to mělo být provedeno za tmy, velmi příznivé pro takovou operaci.

„Do člunů!“ řekl starý Gozzo, jehož rozkazy byly vždy respektovány, zvláště velel-li drancovat.

Asi třicet statných mužů, jedni ozbrojeni pistolemi, většina opatřena dýkami a sekerami, se vrhlo do člunů, přivázaných k nábřeží, a vyplulo; tito darebáci zřejmě co do počtu převyšovali mužstvo sakolevy.

V té chvíli zazněl na lodi úsečným hlasem povel. Když vypluli z průlivu, byla sakoleva uprostřed přístavu. Její provazy byly upevněny, kotva právě spuštěna a loď zůstala bez hnutí po posledním otřesu, způsobeném řetězem.

Čluny byly od ní už jen několik sáhů. Aniž by se to dalo charakterizovat jako přehnané opatření, ozbrojilo se každé mužstvo, které znalo špatnou pověst Vitylanů, aby bylo v případě potřeby připraveno k obraně.

Zde se nestalo nic takového. Kapitán sakolevy zakotvil. Přešel z přídě na záď a zatím jeho lidé, nestarajíce se o příjezd člunů, svinovali plachty, aby uvolnili palubu.

Bylo možné pozorovat, že tyto plachty nesvazovali, takže bylo jen zapotřebí se dotknout spouštěcích lan, aby se mohlo odplout.

První člun přirazil k sakolevě u levého kormového výboku. Ostatní přistály téměř rázem po něm. A protože její okřídlí bylo nízké, mohli zuřivě pokřikující útočníci jen překročit, aby se ocitli na palubě.

Nejzuřivější se vrhli na záď. Jeden z nich popadl rozžatou svítilnu a vznesl ji ke kapitánově tváři.

Kapitán si jediným pohybem ruky shrnul kapuci na ramena a jeho tvář se objevila v plném světle.

Kapitán si shrnul kapuci na ramena a jeho tvář se objevila v plném světle…

„Eh,“ řekl, „copak už Vitylští neznají svého krajana Nikose Starkose?“

S těmi slovy kapitán klidně složil ruce. Okamžik poté čluny co nejrychleji odrazily a uchýlily se do hloubi přístavu.

II. KAPITOLA

Tváří v tvář

Deset minut poté lehká loďka, gig, odrazila od sakolevy a vysadila na hrázi bez doprovodu a bez zbraně muže, před nímž Vitylané právě tak překotně ustoupili.

Byl to kapitán *Karysty* – tak se jmenovala malá loď, která právě zakotvila v přístavu.

Tento muž, střední postavy, měl pod huňatou námořnickou čepicí vysoké a hrdé čelo. V tvrdých očích měl pevný pohled. Nad ústy měl kleftovský knír, vodorovně trčící a zakončený štětkou, ne špicí. Jeho hruď byla široká a svaly silné. Černé vlasy mu padaly v pramenech na ramena. Jestliže už měl pětatřicet, pak to bylo sotva před několika měsíci. Ale jeho pleť, osmahlá větry, tvrdá tvář, vráska na čele, která vypadala jako brázda, v níž nemůže nic poctivého vzklíčit, ho dělaly starším než byl.

Oděv, který měl na sobě, nebyla ani kazajka, ani vesta, ani fustanella Palikarů. Jeho kaftan s kapucí hnědé barvy, vroubený malými prýmky, jeho zelenavé, široce řasnaté kalhoty, mizející ve vysokých botách, připomínaly spíš oděv námořníka z barbarského pobřeží.

A přece byl Nikos Starkos rodem pravý Řek a pocházel z tohoto přístavu Vityla. Zde strávil první léta svého mládí. Jako chlapec a mladík se učil na těchto skalách námořnickému životu. V těchto končinách se plavil, vydávaje se na milost

a nemilost proudům a větrům. Nebyl jediný záliv, jehož úbočí by neprohlédl. Nebyla jediná skála pod hladinou, jejíž polohu by neznal. Nebyl jediný záhyb průlivu, jehož zákoutími se mohl pustit bez kompasu a lodivoda. Je tedy zcela snadno pochopitelné, jak mohl řídit svou sakolevu s takovou jistotou. Ostatně věděl, jak jsou Vitylové nespolehliví. Viděl je už při práci. A celkem ani nekritizoval jejich loupeživé pudy, pokud jimi osobně netrpěl.

Ale jestliže je znal, byl Nikos Starkos známý i jim. Po smrti otce, jenž byl jednou z tisíců obětí turecké krutosti, čekala jeho matka, naplněná nenávistí, jen na chvíli, kdy se bude moci vrhnout do prvního povstání proti osmanské tyranii. On v osmnácti letech opustil Magno, aby se mohl potulovat po mořích a obzvlášť po blízkých vodách, provozovat nejen řemeslo námořnické, ale i pirátské. Na kterých lodích sloužil za tohoto období svého života, kteří flibustýrští nebo pirátští kapitáni ho měli pod svým velením, pod jakou vlajkou vytáhl poprvé do boje, jaká krev třísnila jeho ruce, zda krev nepřátel Řecka, nebo jeho obhájců – ano, ta, jež kolovala v jeho vlastních žilách – to by mohl říci jedině on sám. Několikrát byl však spatřen v různých přístavech Koronského zálivu. Někteří z jeho přátel by mohli vypravovat o jeho odvážných pirátských kouscích, kterých se zúčastnili, o přepadených a zničených obchodních lodích, o vydrancovaných bohatých nákladech! Ale jméno Nikose Starkose halilo jisté tajemství. Nicméně bylo známo v provinciích Magna, že se před tímto jménem kdekdo skláněl.

A tak je vysvětleno přijetí, jehož se tomuto muži od obyvatel Vityla dostalo, proč jim imponoval už pouhou svou přítomností, jak se všichni vzdali záměru vydrancovat sakolevu, když poznali jejího velitele.

Když kapitán *Karysty* přistál u přístavního nábřeží, kousek za hrází, ustupovali před ním uctivě muži i ženy, kteří ho